

Govor predsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Safeta Softića na Trećem sastanku predsjednika parlamenata euroazijskih zemalja

Antaliya, 9. listopada 2018.

"Poštovani predsjedniče Velike narodne skupštine Republike Turske, g. Yildirim,

Gospodo predsjednici parlamenata, drage kolege,

Dame i gospodo,

Zadovoljstvo je danas biti učesnik Trećeg samita predsjednika parlamenata Euroazijskih zemalja i koristim priliku da se najsrdačnije zahvalim organizatorima na pozivu. Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine predstavljamo g. Mladen Bosić, predsjedavajući Predstavničkog doma i moja malenkost, a obnašam funkciju predsjedavajućeg Doma naroda PS BiH.

Cijenimo da je značaj ovakvih susreta izuzetno veliki, posebno sa stanovišta tema na koje je ovaj događaj fokusiran, razgovora o ekonomskoj saradnji zemalja Regiona ali i šire.

Što se tiče Bosne i Hercegovine, strategijom vanjske politike naše zemlje definisan je razvoj BiH kao otvorene ekonomije u neposrednoj blizini zajedničkog tržišta Evropske unije i određen njenom sposobnošću da kroz povećanje konkurentnosti povećava svoj neto izvoz privlačenjem kvalitetnih direktnih stranih ulaganja.

Bosna i Hercegovina, kao potpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji, predano radi na ispunjavanju uslova za priključenje evropskoj porodici, ali podjednako gradi snažne ekonomske odnose sa drugim državama regije ali i mnogo šire.

Prije svega želim istaći pozitivne trendove u oblasti trgovinske i investicijske politike zemalja Jugoistočne evrope koje u okviru Sporazuma o slobodnoj trgovini CEFTA od 2006. godine do danas bilježe pozitivne pomake i respektabilne rezultate. Bosna i

Hercegovina zajedno sa Albanijom, Makedonijom, Moldavijom Crnom Gorom, Srbijom i Kosovom, koristi pogodnosti zone slobodne trgovine, usklađene sa odredbama Sporazuma CEFTA i pravilima i procedurama Svjetske trgovinske organizacije i odredbama Evropske unije.

Bosna i Hercegovine predano radi i na polju ostvarenja dobrih i kvalitetnih ekonomskih odnosa i sa Republikom Turskom, Ruskom Federacijom, Iranom, Kinom, Egiptom, i drugim zemljama.

Rekordni pomaci u trgovini ostvareni su posljednjih godina u trgovini sa Republikom Turskom i najvjerojatnije da će obim razmjene u narednoj godini dostići ciljanih milijardu dolara, čime će do kraja biti realizirani zacrtani planovi. Optimistični smo u pogledu izvoza iz BiH na tursko tržište industrijskih proizvoda, a naš trgovinski odnos je dodatno unaprijeđen i povećanjem izvoza poljoprivrednih proizvoda i hrane, posebno brašna. Slično je i sa izvozom mesa gdje su prvi puta obezbijeđene sigurne kvote za izvoz.

Evidentni su i značajni pomaci u trgovinskoj razmjeni sa Ruskom Federacijom, posebno u izvozu voća na rusko tržište nakon ukidanja zabrane izvoza jabuka iz Bosne i Hercegovine u julu mjesecu ove godine.

Dame i gospodo,

Bosna i Hercegovina već duži niz godina vodi pregovore za pristupanje Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Pristupanje ovoj organizaciji predstavlja vrlo složen proces koji je u prethodnom periodu zahtijevao provođenje brojnih reformi, donošenje niza zakona i pratećih propisa, te njihovo usaglašavanje sa pravilima međunarodnog trgovinskog sistema, uspostavljenim u okviru WTO. Ovaj proces je vremenom bio usporavan raznim dodatnim uslovljavanjima ali i zahtjevima za revidiranje zakonskih rješenja. Zemljama u procesu pristupanja kao što je BiH, nije odobren poseban i diferenciran tretman u primjeni pojedinačnih WTO sporazuma, kao ni status zemlje u razvoju, što još uvijek koriste postojeće, ekonomski mnogo razvijenije WTO članice, a na osnovu samodeklarisanja o svom statusu u WTO. U tom kontekstu Bosni i Hercegovini je dodijeljen status zemlje u tranziciji koji ne podrazumijeva apsolutno nikakve povlastice u ovom procesu.

Imajući u vidu potpunu liberalizaciju trgovine sa zemljama Regiona (CEFTA, EFTA, skoro potpuna liberalizacija trgovine sa EU) kao i činjenicu da se u okvirima ovih sporazuma odvija najveći dio vanjskotrgovinske razmjene BiH (oko 80%), značaj pristupanja Svjetskoj trgovinskoj organizaciji je u dobroj mjeri relativiziran.

Imajući u vidu činjenicu da WTO definiše osnovne principe i uspostavlja sistem pravila prema kojima se odvija svjetska trgovina, sasvim je jasno da BiH privreda ima interes da posluje po unaprijed poznatim, predviđenim i transparentnim pravilima a to je jedan od preduslova za intenzivnije privlačenje stranog kapitala u Bosnu i Hercegovinu.

Dame i gospodo,

Dozvolite mi da iznesem svoje impresije namjerama NR Kine da u okviru inicijative „Pojas i put“ investira 11 milijardi dolara u sve zainteresirane zemlje zapadnog Balkana. Bosna i Hercegovina je iskazala svoju političku volju i spremnost za saradnju time što je ušla u dio mehanizma „16+1“ a koji je dio inicijative „Pojas i put“. Kina je iskazala svoju opredijeljenost da saraduje sa balkanskim zemljama na multilateralnoj osnovi. Mišljenja i opšta uvjerenja analitičara u BiH je da su uslovi razgovara sa Kinom povoljniji, bez političkih uslovljavanja, političkih neprijatnosti, usmjereni isključivo na ekonomske kategorije. Kina je sve prisutnija zemlja koja investira u energetske sektor, u saobraćajnu infrastrukturu i druge projekte visokog ekonomskog nivoa. Jedini uslov je da se prođe kroz legislativu u oba entiteta i na nivou BiH u cilju iznalaženja načina za obezbjeđenje jednostavnijeg finansijskog modela koji preferiraju Kinezi, te da poslove izvode njihove kompanije. U prilog navedenom podsjećamo da je u Bosni i Hercegovini nedavno stupio na snagu bezvizni režim između BiH i NR Kine, što bi trebalo da olakša dolazak investitora, te poveća broj turista.

Dozvolite mi da se kratko osvrnem i na značaj Berlinskog procesa, inicijative koju je pokrenula prije četiri godine njemačka kancelarka Angela Merkel s ciljem unapređenja regionalne saradnje i eurointegracija država zapadnog Balkana. Pored uspjeha u stvaranju pozitivne atmosfere, susretima na premijerskoj, ministarskoj i parlamentarnoj razini, o najznačajnijim temama današnjice, sigurnosti, borbi protiv terorizma, organiziranim migracijama, kriminalu, potrazi za nestalim osobama, Berlinski proces je zaslužan za osnivanje dvije regionalne organizacije: regionalni

ured za saradnju mladih-RYCO te Fonda za zapadni Balkan, sa sjedištem u Tirani. U 2015. godini Balkanski investicioni fond je uložio 246,5 miliona eura u 11 grantova, a očekuje se da će ukupne investicije biti oko milijardu eura, što je izuzetno važno za cijelu regiju u oblasti infrastrukture.

Dame i gospodo,

Želim još jedanput izraziti svoje duboko uvjerenje da ćemo svi mi svjedočiti boljim i efikasnijim odnosima u ekonomiji, kako regije zapadnog Balkana tako i svih zemalja euroazijskog dijela u najskorijoj budućnosti. Za to nam je potrebna i politička i svaka druga stabilnost. Za to smo odgovorni i mi koji obnašamo visoke funkcije u svojim zemljama i svojim radom u najvišim zakonodavnim tijelima naših zemalja možemo inicirati, podsticati i donositi prave odluke za bolju i sretniju budućnost.

Dozvolite mi da još jedanput uputim iskrene čestitke vama g. Yildirmi i Nacionalnoj skupštini Republike Turske na izvanrednoj organizaciji ovog susreta u ovom prelijepom ambijentu.

Zahvaljujem vam na pažnji."